

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

FILOZOFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MFI-R1

MAJ 2018

Uwaga: akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

a)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] kantowska etyka obowiązku [...]); 3) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Dana rzecz jest dobra w sposób ograniczony (jest ograniczonym dobrem), gdy jest dobra tylko w określonych okolicznościach (w innych okolicznościach mogłaby nie być dobra). Posłużenie się skalpelem będzie na ogół czymś dobrym – np. w przypadku właściwie przeprowadzonego zabiegu chirurgicznego. Można jednak posłużyć się skalpelem w niewłaściwy sposób – np. wykorzystując go do przeprowadzenia jednoznacznie nieetycznych eksperymentów medycznych.

b)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji [...]. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy [...] filozoficzne. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (... kantowska etyka obowiązku); 3) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment).
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za podanie właściwego przykładu.

0 p. – brak przykładu lub przykład niewłaściwy.

Rozwiązanie

Przykład: skalpel, zabieg chirurgiczny...

Zadanie 2. (0–1)

II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych [...]. Zdający prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1. rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla); 3. przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
---	---

Schemat punktowania

1 p.– za prawidłową odpowiedź

0 p.– za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Wola, która działa z obowiązku, jest wolą dobrą.

Zadanie 3. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1. rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla); 3. przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
---	---

Schemat punktowania

2 p. – za prawidłowe wskazanie podobieństwa oraz różnicy.

1 p. – za prawidłowe wskazanie podobieństwa lub za prawidłowe wskazanie różnicy.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Podobieństwo: obaj kupcy nie oszukują kupujących.

Różnica: kupiec działający zgodnie z obowiązkiem może tak postępować jedynie ze skłonności lub kierując się własną korzyścią, natomiast kupiec działający z obowiązku, kieruje się w swoim postępowaniu samym obowiązkiem, którego treścią jest „bycie uczciwym kupcem”.

Zadanie 4. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1. rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla); 3. przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za poprawną odpowiedź wraz z trafnym uzasadnieniem.

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Odpowiedź: nie

Przykładowe uzasadnienie: działalność charytatywna realizowana jedynie z wrodzonej skłonności, nie jest wyrazem dobrej woli – takie działania (działalność charytatywna) są wówczas zgodne z obowiązkiem, ale nie są działaniami z obowiązku. Prawdziwą wartość moralną mają zaś jedynie działania z obowiązku (realizowane jedynie z tego powodu, że są wyrazem powszechnego prawa moralnego).

Zadanie 5. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne	I. 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający:
---	---

rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	3. prezentuje i porównuje filozoficzne koncepcje miłości, przyjaźni i rozwoju osobowego (platońska koncepcja miłości, arystotelesowska koncepcja celów i typów przyjaźni). II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1. rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla); 3. przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) I. Kant, <i>Uzasadnienie metafizyki moralności</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
--	---

Schemat punktowania

- 1 p. – za poprawne wskazanie różnicy między rozumieniem miłości u obu filozofów.
0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

- Według Kanta miłość praktyczna nie może mieć charakteru uczuciowego, natomiast według Platona może taka być.
- Przedmiotem miłości praktycznej wg Kanta są osoby, natomiast według Platona nie tylko ludzie mogą być przedmiotem miłości – w jej najdoskonalszej postaci przedmiotem miłości są idee.

Zadanie 6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty; II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; porównuje różne rozwiązania tego samego problemu; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi; stosuje argumentację filozoficzną do rozpatrywania problemów życia codziennego i społecznego.	II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1. rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla); 2) formułuje rozwiązania przykładowych dylematów moralnych, odwołujące się do poznanych stanowisk etycznych.
---	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B1

Zadanie 7. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty.	II. Filozofia nowożytna 1. Problematyka epistemologiczna w filozofii XVII i XVIII w. Zdający: 4) przedstawia epistemologię I. Kanta jako rozwiązanie sporu empiryzmu z racjonalizmem (objaśnia pojęcia zjawiska i rzeczy samej w sobie, form naoczności przestrzeni i czasu, kategorii intelektu – przyczyny i substancji). II. 4. Problematyka etyczna w filozofii nowożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje koncepcje moralnej oceny czynów, rekonstruuje wspierające je argumenty (etyka D. Hume’a, kantowska etyka obowiązku, utilitaryzm J.S. Milla).
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za podanie wszystkich prawidłowych odpowiedzi.

1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1 – nie

2 – tak

3 – nie

4 – tak

Zadanie 8. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Filozoficzna analiza i interpretacja tekstów pozafilozoficznych.	IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 2. stosuje metodę zerojedynkową do rozstrzygania prostych schematów rachunku zdań.
---	--

Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...]; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	
---	--

Schemat punktowania

2 p. – za podanie prawidłowego schematu logicznego oraz za prawidłowe sprawdzenie tego schematu metodą zero-jedynkową.

1 p. – za podanie prawidłowego schematu logicznego.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

a) Schemat logiczny: $(p \vee q) \wedge \sim p \rightarrow q$

b) Sprawdzenie metodą zero-jedynkową:

Założenie:	[(p	v	q)	^	~	p]	→	q
p – 1 q – 1	1	1	1	0	0	1	1	1
p – 0 q – 0	0	0	0	0	1	0	1	0
p – 1 q – 0	1	1	0	0	0	1	1	0
p – 0 q – 1	0	1	1	1	1	0	1	1

Analizowany schemat logiczny jest prawdą logiczną.

Sprawdzenie w wersji skróconej:

Implikacja jest fałszywa wyłącznie wtedy, gdy poprzednik jest prawdziwy, a następnik fałszywy. Oznaczmy więc wartość logiczną q jako 0, a wartość logiczną poprzednika (będącego koniunkcją) jako 1. W takiej sytuacji wartość logiczna p wynosi 0 (gdyż oba człony koniunkcji muszą mieć wartość 1, a jednym z jej członów jest $\sim p$). Wtedy w alternatywie $p \vee q$, p ma wartość 0, a q – także 0, co jest niemożliwe, jeśli alternatywa ta ma być prawdziwa.

Zadanie 9. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Filozoficzna analiza i interpretacja tekstów pozafilozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...]; prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	IV. Umiejętności logiczne. Zdający: 6. objaśnia i wykrywa niektóre typy błędów logicznych występujące w rozumowaniach niesformalizowanych, jak: ekwiwokacja, regres w nieskończoność, błędne koło, przesunięcie kategorialne, <i>non sequitur</i>; 7. unika błędów kategorialnych, np. nie myli względności z relatywizmem, doświadczenia z empiryzmem; 8. prawidłowo stosuje pojęcia filozoficzne i nie myli ich z równo – lub blisko
---	--

	brzmiącymi innymi pojęciami filozoficznymi i potocznymi (np. pojęcia idei, idealizmu, materii, materializmu, alienacji).
--	--

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne nazwanie błędu oraz prawidłowe przekształcenie obydwu zdań.

1 p. – za poprawne nazwanie błędu lub prawidłowe przekształcenie obydwu zdań.

0 p. – za odpowiedź błędną lub niepełną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

a) Nazwa błędu językowo-logicznego: błąd przesunięcia kategoryjnego (błąd kategoryjny).

b) Przykładowe przekształcenie pierwszego zdania:

Wiedza przyrodnicza opiera się na empirii (doświadczeniu).

Przykładowe przekształcenie drugiego zdania:

Materialista to filozof, który twierdzi, że wszystko (człowiek) ma naturę cielesną.

Zadanie 10. (0–2)

a)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 3. rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (koncepcja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna); V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za prawidłowe dokończenie obu zdań.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Prawda ontologiczna jest zgodnością *rzeczy z myślą (ideą)*.

Prawda logiczna jest zgodnością *myśli (sądu, zdania, idei) z rzeczą*.

b)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty.	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 3. rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające
--	---

II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	je argumenty (koncepcja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna); V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za prawidłową odpowiedź na obydwa pytania.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

W przypadku prawdy ontologicznej, prawdziwa jest rzecz – prawdę lub fałsz orzeka się o rzeczy.

W przypadku prawdy logicznej, prawdziwa jest myśl (sąd, zdanie, idea) – prawdę lub fałsz orzeka się o myśli (sądzie, zdaniu, idei).

Zadanie 11. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający prawidłowo rekonstruuje poznane argumenty; [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź.	I. 3. Problematyka epistemologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje główne stanowiska w sporze o źródła poznania i kryteria prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (... arystotelesowskie połączenie empiryzmu z racjonalistycznym ideałem wiedzy, arystotelesowskie sformułowanie klasycznej definicji prawdy). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za prawidłowe wskazanie rodzaju prawdy oraz podanie stosownego uzasadnienia.

1 p. – za prawidłowe wskazanie rodzaju prawdy.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rodzaj prawdy: prawda logiczna.

Przykładowe uzasadnienie: Arystoteles ma na myśli prawdę logiczną, ponieważ to sąd jest prawdziwy lub fałszywy, a miarą jego prawdziwości lub fałszywości jest rzecz, o której stwierdza (której sąd dotyczy). Jak zaznacza Arystoteles, ten sam sąd o rzeczy, która się nie zmienia, jest zawsze prawdziwy albo zawsze fałszywy.

Zadanie 12. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	I. Filozofia starożytna i średniowieczna 2. Problematyka ontologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje różne rozwiązania problemu tożsamości i zmienności bytu, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] teoria aktu i możliwości Arystotelesa). 3. Problematyka epistemologiczna w filozofii starożytnej. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje główne stanowiska w sporze o źródła poznania i kryteria prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] arystotelesowskie połączenie empiryzmu z racjonalistycznym ideałem wiedzy [...]). 4. Problematyka etyczna w filozofii starożytnej. Zdający: 2) rekonstruuje i porównuje klasyczne stanowiska etyczne, rekonstruuje wspierające je argumenty ([...] etyka cnót Arystotelesa). 5. Problematyka z zakresu filozofii polityki w filozofii starożytnej. Zdający: 2) prezentuje klasyfikację i ocenę form ustrojowych przeprowadzoną przez Arystotelesa.
--	---

Schemat punktowania

2 p. – za podanie wszystkich prawidłowych odpowiedzi.

1 p. – za podanie trzech prawidłowych odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo za brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. tak
2. nie
3. tak
4. tak

Zadanie 13. (0–2)

a)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...].	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska w dwudziestowiecznej
--	--

II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	epistemologii, rekonstruuje wspierające je argumenty (pragmatyzm W. Jamesa [...]); 3) rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (konceptja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) W. James, <i>Pragmatyzm</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty; 3. identyfikuje problematykę tekstu i reprezentowany w nim kierunek filozoficzny.
---	--

Schemat punktowania

1 p. – za podanie prawidłowej odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Pragmatyczna koncepcja prawdy.

b)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi. III. Analiza i interpretacja tekstów filozoficznych. Zdający rekonstruuje problemy (pytania) zawarte w tekście filozoficznym lub takie, na które tekst stanowi odpowiedź [...].	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 1) rekonstruuje i porównuje wybrane stanowiska w dwudziestowiecznej epistemologii, rekonstruuje wspierające je argumenty (pragmatyzm W. Jamesa [...]); 3) rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (konceptja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna); 6) przeprowadza analizę i interpretację co najmniej jednego z następujących tekstów: a) W. James, <i>Pragmatyzm</i> (fragment). V. Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstów filozoficznych. Zdający: 1. rekonstruuje zawarte w tekście problemy, tezy i argumenty; 3. identyfikuje problematykę tekstu i reprezentowany w nim kierunek filozoficzny.
--	--

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie prawidłowej definicji pragmatycznej koncepcji prawdy.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Zdanie jest prawdziwe zawsze i tylko wtedy, gdy zastosowane przynosi korzyść (gdy uznanie tego zdania za prawdziwe, jest korzystne).

Zadanie 14. (0–2)

a)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 3) rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (koncepcja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna).
---	---

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie prawidłowej nazwy (innej niż pragmatyczna), nieklasycznej koncepcji prawdy.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Nazwa nieklasycznej koncepcji prawdy: np. koherencyjna koncepcja prawdy.

Uwaga: Inne możliwe odpowiedzi: ewidencyjna, deflacyjna, epistemiczna.

b)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Zdający rozpoznaje i rozumie problemy (pytania) filozoficzne; rozumie filozoficzne rozwiązania tych problemów i wspierające je argumenty [...]. II. Tworzenie wypowiedzi. Zdający formułuje podstawowe pytania (problemy) oraz tezy filozoficzne, [...] prawidłowo posługuje się pojęciami filozoficznymi.	III. Filozofia współczesna 1. Problematyka epistemologiczna i problematyka z zakresu filozofii nauki w myśli XX w. Zdający: 3) rekonstruuje i porównuje różne koncepcje prawdy, rekonstruuje wspierające je argumenty (koncepcja realistyczna, epistemiczna, pragmatyczna).
---	---

Schemat punktowania

- 1 p. – za podanie poprawnej definicji wymienionej w p. 14a nieklasycznej koncepcji prawdy.
0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Koherencyjna def. prawdy: Zdanie jest prawdziwe zawsze i tylko wtedy, gdy jest spójne z innymi, uznanymi już zdaniem (w danym systemie zdań).

Kryteria oceniania wypracowania z filozofii

Kryterium		Punktacja	Max. liczba punktów	
			25	
I Sformułowanie stanowiska	Jasne sformułowanie stanowiska (tezy lub hipotezy), które lokuje się w problematyce pracy.	3	3	
	Stanowisko lokuje się w problematyce pracy, ale jest sformułowane nieprecyzyjnie.	2		
	Niejednoznaczny związek między stanowiskiem a problematyką pracy lub brak stanowiska, a jedynie kontekst wskazuje na przekonania zdającego.	1		
II Uzasadnienie stanowiska	a) Adekwatne	Uzasadnienie jest bezpośrednio odniesione do stanowiska (wszystkie argumenty wiążą się ze stanowiskiem i przyjętym sposobem rozwiązania problemu).	3	18
		Luźny związek uzasadnienia ze stanowiskiem – zdający dostarcza argumentów w sprawie drugorzędnych elementów przyjętego rozwiązania problemu.	1	
	b) Trafne	Uzasadnienie poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu – kontrargumenty (argumenty zgodne oraz logicznie poprawne za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu). Odwołania do wiedzy nie zawierają błędów rzeczowych i logicznych.	4	
		Uzasadnienie na ogół poprawne zawierające argumenty za przyjętym rozwiązaniem problemu i przeciw przyjętemu rozwiązaniu (poprawne oraz na ogół logiczne). Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	3	
		Na ogół poprawne argumenty tylko za przyjętym rozwiązaniem problemu . Nieliczne usterki rzeczowe i jeden błąd logiczny.	2	
		Argumenty błędne. Rozumowanie zawiera sądy wzajemnie sprzeczne, zawiera rozumowania <i>non sequitur</i> . Liczne błędy rzeczowe (w tym rażące) i logiczne.	1	
c) Poglębione	Rozbudowana argumentacja i kontrargumentacja. Zdający posługuje się więcej niż 1 argumentem za swoim stanowiskiem i więcej niż 1 argumentem podważającym stanowisko; rozpatruje problem z więcej niż 1 punktu widzenia). Argumenty są ważne (istotne), ich	4	4	

		wprowadzenie uzasadnione jest przez zdającego. Swobodne posługiwanie się wiedzą i terminologią filozoficzną.		
		Argumentacja zrównoważona – zdający posługuje się przynajmniej 1 ważkim argumentem i 1 kontrargumentem. Uzasadnienie argumentacji wystarczające dla zrozumienia stanowiska zdającego. Sporadyczne użycie pojęć filozoficznych.	3	
		Argumentacja wąska – zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Uzasadnienie argumentacji ogólne.	2	
		Pojedyncze użycie pojęć filozoficznych lub ich brak.		
		Argumentacja wąska – zdający przywołuje jedynie argumenty, a brak kontrargumentów lub odwrotnie. Argumenty lub kontrargumenty nieistotne (drugorzędne). Uzasadnienie powierzchowne (infantylnie).	1	
	d) Krytyczne	Uzasadnienie obejmuje analizę krytyczną argumentów i kontrargumentów, zdający rozważa racje przemawiające na rzecz danych argumentów i uzasadnia wprowadzenie kontrargumentów.	4	4
		Analiza krytyczna obecna, ale w stopniu niewystarczającym, np. bez uzasadnienia kontrargumentacji.	2	
	e) Nawiązania do innych dziedzin kultury	Zdający swobodnie nawiązuje/wykazuje związek między filozofią a innymi dziedzinami kultury (literaturą, sztuką).	3	3
		Zdający w niewielkim stopniu nawiązuje do innych dziedzin kultury.	2	
III Kompozycja pracy	Poprawna i przejrzysta kompozycja pracy – wyodrębnione i konsekwentnie uporządkowane części pracy niezbędne do jasnego sformułowania i uzasadnienia stanowiska.	2	2	2
	Zaburzenia w kompozycji pracy.		1	
IV Poprawność językowa	Praca napisana językiem komunikatywnym i na ogół poprawnym pod względem składniowym, leksykalnym, frazeologicznym, fleksyjnym, ortograficznym i interpunkcyjnym.	2		
	Praca napisana językiem w większości komunikatywnym. Występują błędy fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne.	1		2